



Akademik Personelin Plaza Dili'ni Kullanım Durumunun İncelenmesi: Küreselleşmenin Dile Yansıması

Examining the Use of Plaza Language by Academic Staff: Reflection of Globalization on Language

Sakine Hakkoymaz^{a*}, Neşe Uygun^b

^aHasan Kalyoncu University, Gaziantep, Türkiye

^bHasan Kalyoncu University, Gaziantep, Türkiye

Öz

Türkiye’de son zamanlarda Plaza Dili olarak tanımlanan bir dil, üniversitelerde ve plaza gibi şirketlerde çalışan personel tarafından ortaya çıkarılmıştır. Bu araştırmanın amacı; geniş kitlelere ulaşan Plaza Dili’nin yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personel arasında kullanım sıklığını ve ortamını belirlemektir. Araştırmada, Plaza Dili’nin üniversitede çalışan akademik personel arasında kullanım sıklığını belirlemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; farklı şehirlerdeki vakıf ve devlet üniversitelerinde bulunan 310 akademik personel oluşturmaktadır. Araştırmaya ulaşılması kolay, gönüllü akademisyenlerden kolay örnekleme yöntemi ile veri toplanmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan “Plaza Dili Anketi” ile toplanmış; yüzde ve frekans tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; akademik personelin % 95,48’i Plaza Dili’ni kullanmaktadır. Yaşa, cinsiyete, fakülteye ve unvana göre Plaza Dili’nin kullanım sıklığı değişmektedir. Plaza Dili’ni kullanım ortamının en çoktan en aza doğru ofis/iş hayatı, ders/sınıf ortamı ve günlük yaşam/sosyal medya olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik personelin ana dillerini özenli kullanmalarına yönelik üzerlerine düşen görevleri yerine getirmeleri beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ana dili, Plaza Dili, üniversite, akademik personel.

Abstract

In recent years, the Plaza Language as a language defined by the employees of the corporate offices, plazas, and university has emerged in Turkey. The purpose of this research is to determine the frequency and environment of rapidly spreading Plaza Language among academic staff working at the university. In the study, the screening model was used to determine the frequency of usage of the Plaza Language among academic staff working at the university. The sample of the research consists of 310 academic staff from foundation and state universities in different cities. The data were gathered from volunteer academicians through the convenience sampling method. The data were collected with the "Plaza Language Questionnaire" created by the researchers. The data were analysed by percentage and frequency technique. According to the research results; 95.48% of the academic staff use the Plaza Language. The frequency of usage of Plaza Language varies according to age, gender, faculty, and title. It was concluded that the usage environment of Plaza Language from most to the least is office/business life, class /classroom environment, and daily life/social media. Academic staff is expected to fulfill their duties to use their mother tongue carefully.

Keywords: Mother tongue, Plaza Language, university, academic staff.

© 2022 Başkent University Press, Başkent University Journal of Education. All rights reserved.

*ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: Sakine Hakkoymaz, Primary School Teacher Education Department, Education Faculty, Hasan Kalyoncu University, Gaziantep, Türkiye. E- mail address: sakine.hakkoymaz@hku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3005-7900.

^bNeşe Uygun, Primary School Teacher Education Department, Education Faculty, Hasan Kalyoncu University, Gaziantep, Türkiye. E- mail address: nese.uygun@hku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0961-5303.

Received Date: April 12th, 2022. Acceptance Date: July 21st, 2022.

1. Giriş

Sosyal bir varlık olan insanın toplumsal yaşamda diğer bireylerle iletişim kurması önemli gereksinimlerinden biridir. Bireyin bu iletişimi sağlaması için kullandığı araçların başında dil gelir. Dil kavramının tanımına yönelik alanyazın incelenmiş ve bu kavrama yönelik farklı tanımlar yapıldığı görülmüştür. Dolayısıyla ilk olarak kavramın sözlük anlamı verilmiş sonrasında ise alan yazındaki dil ile ilgili bazı tanımlara yer verilmiştir. Dil; Türkçe Sözlükte; insanların düşündüklerini ve duyduklarını iletmek amacıyla kelimelerle ya da işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban (<http://tdk.gov.tr> erişim tarihi: 19.05.2020) olarak tanımlanmıştır.

İnsanlar arasında iletişim aracı olarak kullanılan dil; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam yönünden toplumların kendi değerlerine göre şekillenmiş ortak kurallar aracılığıyla aktarılan, seslerden oluşan gelişmiş ve çok yönlü bir dizge (Korkmaz, 1992, 8); insanların birbirleriyle anlaşmasını sağlayan doğal bir araç, kendisine has kanunlara sahip ve bu kanunlara göre gelişme gösteren canlı bir varlık, çok eski zamanlarda atılmış gizli sözleşmeler sistemi (Ergin, 2002, 7); çok yönlü, başka açılardan bakınca farklı nitelikleri beliren, bazı sırlarını bugün de çözemediğimiz bir dizgedir. Dil; sanat, bilim, teknik vb. tüm dallarla ilgili ve onları oluşturan bir dizgedir (Aksan, 2003, 41).

Dil, bilgi alışverişini sağlayan kodlarla birlikte kompleks bir yapıya ve çok yönlü bir özelliğe sahip olması nedeniyle yetkin ileti kodudur (Onan - Tiryaki, 2012, 224). İnsanoğlunun yaşamı boyunca elde ettiği bilgiler, dil ile başkalarına iletilebilmekte ve birikimli bir şekilde ilerleyerek toplumu şekillendirmektedir. Hiç şüphesiz insanların öncelikle kendini ve çevresini tanıması, dışarıdaki dünyada olan biteni anlaması, olaylara karşı yorum getirmesi, problemleri çözme becerisi kazanması ve örtük bilgiler edinmesini sağlayan temel unsur dildir.

Dil aracılığıyla birey, içinde yaşadığı toplumun kültür mirasını ve dünyaya bakış açısına dair pek çok bilgiyi öğrenir. Dil adı verilen bu toplumsal olgu; bilim dili, yazı dili, kültür dili, konuşma dili, doğal dil, ölü dil, yapay dil, yaşayan dil, resmi dil, özel dil, argo, ağız, lehçe ve ana dil olmak üzere kullanım alanlarına göre farklı isimlendirilmektedir (Çotuksöken, 2008, 30). Bu söylenenlere ek olarak dilin toplumsal sınıflar arasında ya da farklı meslek dallarında görülen ve toplumun geneli tarafından pek de anlaşılabilen kullanımları da mevcuttur. Jargon; aynı meslek grubunda çalışan insanların kullandıkları özel dil ya da söz varlığı şeklinde tanımlanmaktadır (<http://tdk.gov.tr> erişim tarihi: 19.05.2020). Bu bağlamda jargon; belirli ve ortak bir ilgi alanını, meslek veya uzmanlığı, yaş grubunu ya da sosyal grubu paylaşan kişilerin dilsel ifadelerini kapsamaktadır (Yıldız, 2010, 114). Son zamanlarda plazalarda, şirketlerde ve üniversitelerde çalışanlar tarafından kullanıldığı düşünülen Plaza Dili de karakteristik bir jargondur. Bu dile ofis jargonu da denilebilir. Ün (2019, 33); "Plaza Dili ya da başka bir deyişle Plaza Türkçesi, Türkçedeki birtakım sözcüklerin çoğu zaman İngilizce, çok az da olsa bazen Fransızca, sözcüklerle birleşmesi sonucu ortaya çıkan bir dildir." şeklinde ifade etmiştir.

Ofis çalışanlarının Türkçedeki birtakım sözcüklerin çoğunu İngilizce sözcüklerle birleştirmesi sonucu ortaya çıkardıkları Plaza Dili şu şekillerde karşımıza çıkmaktadır:

- İngilizce bir sözcükle başlayan ve Türkçe et-, ol-, kal-, kur-, ver-, yarat-, topla-, bekle- değiştir-, hazırla-, oluştur-, ilerle-, yap- gibi sözcüklerle biten yarı Türkçe yarı İngilizce sözcüklerden oluşan ifadeler (Yurtbaşı, 2017, 526; Ün, 2019, 33):
 - aktive etmek (etkinleştirmek), down olmak (morali bozulmak), entegre etmek (tamamlamak), meeting set etmek (toplantı düzenlemek), research etmek (araştırmak)
- İngilizce bir sözcüğe Türkçe yapım eki getirilerek kullanılan ifadeler (Ün, 2019, 33):
 - editlemek (düzenlemek), ataçlamak (birleştirmek, eklemek), briflemek (yazılı olarak bilgilendirmek), tweetlemek (ileti göndermek), forwadamak (yönlendirmek, iletmek), clemek (eklemek)
- İngilizce bir sözcüğe Türkçe çekim eki getirilerek kullanılan ifadeler (Ün, 2019, 33):
 - brief (özet, projenin briefini göndermek), perspektif (görüş, bakış açısı, perspektifini almak), server (sunucu, serverleri açmak), mobing (baskı, mobinge uğramak)
- İngilizce bir sözcüğün değiştirilmeden kullanılmasıyla oluşan ifadeler (Ün, 2019, 33):
 - deadline (son tarih), level (seviye), pilot (ön çalışma), performans (gösteri, icra), parametre (değişken), off day (serbest gün), lansman (tanıtma), full (tam dolu), data (veri)

Yukarıda ifade edilenlerden hareketle küreselleşmenin ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle ortaya çıkan bu dilin Türkçeye zarar verdiği söylenebilir. Dil yozlaşması olarak nitelendirilen bu durum, kültürel yozlaşmaya da neden olmaktadır. Bu yozlaşmayla beraber konuşma ve yazmada yabancı sözcük kullanımının artması, dilimize ve kimliğimize yabancılaşmayı da beraberinde getirmektedir.

Bu çalışma, yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personelin son zamanlarda yaygınlaşan Plaza Dili'ni kullanma sıklığını belirlemeyi amaçlamıştır. Plaza Dili'nin akademik çevreyle ilişkilendirilerek araştırılması, dil bütünlüğü açısından kritik bir öneme sahiptir. Çünkü üniversitede okuyan gençlerin örnek aldıkları kişilerin

başında akademisyenler gelmektedir. Akademisyenlerin Türkçenin kullanımından uzak tutum, davranışlar sergilemeleri gençlerin toplum ve kültürle bütünleşmesini ve Türkçe dil gelişimlerini engelleyecektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma sıklığı nedir?
 - a) Akademik personelin yaşlarına göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığı nedir?
 - b) Akademik personelin cinsiyetine göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığı nedir?
 - c) Akademik personelin fakültelerine göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığı nedir?
 - d) Akademik personelin unvanlarına göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığı nedir?
2. Akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma ortamı nerelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, üniversitede görev yapan akademik personelin kullandığı varsayılan Plaza Dili'nin kullanım sıklığını belirlemek amacıyla nicel araştırma desenlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırması; bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara denir (Büyüköztürk, vd., 2016, 14). Bu tür araştırmalarda “hangi sıklıkta, hangi düzeyde, ne, nerede” gibi soruların cevapları aranmaktadır. Bununla birlikte çoğunlukla tarama türü araştırmalarda anket kullanılmaktadır (Büyüköztürk, vd., 2016, 177). Bu bağlamda; akademik personelin Plaza Dili'ni hangi sıklıkta ve hangi ortamlarda kullandığını belirleyebilmek için veriler anketten elde edilmiştir.

2.2 Örneklem/Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklemini; farklı şehirlerdeki vakıf ve devlet üniversitelerinde bulunan 310 akademik personel oluşturmaktadır. Araştırma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenmiş, bu örneklem hızlı ve pratik olması nedeniyle seçilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmaya ulaşılması kolay, gönüllü akademisyenlerden kolay örnekleme yöntemi ile veri toplanmıştır. Araştırmaya katılan akademik personelin cinsiyet, yaş, fakülte ve unvan bilgilerinin dağılımı Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'te yer almaktadır.

Araştırmaya katılan akademik personelin; %50,65'i (157) kadınlardan, %49,35'i (153) erkeklerden oluşmaktadır. Akademik personelin cinsiyet ve yaş dağılımı frekans ve yüzde olarak Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1

Akademik Personelin Cinsiyete ve Yaşa Göre Dağılımı

Cinsiyet	Yaş aralıkları (frekans ve yüzde)				
	22-29 yaş	30-39 yaş	40-49 yaş	50-59 yaş	60 ve üstü yaş
Kadın	25 (%16)	50 (%32)	55 (%35)	15 (%9)	12 (%8)
Erkek	35 (%23)	55 (%36)	40 (%26)	16 (%10)	7 (%5)
Toplam	60 (%19)	105 (%34)	95 (%31)	31(%10)	19 (%6)

Tablo 1'de görüldüğü gibi en fazla %34 (105) ile 30-39 yaş aralığında en az ise %6 (19) ile 60 ve üstü yaş aralığındaki akademik personel araştırmaya katılmıştır. Araştırmadaki kadın akademik personelin %35'i (55) 40-49 yaş aralığındayken erkek akademik personelin %36'sı (55) 30-39 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 2

Akademik Personelin Fakülteleere Göre Dağılımı

Fakülteler	Frekans ve yüzde
Eğitim Fakültesi	58 (%18,7)
İletişim Fakültesi	57 (%18,4)
Mühendislik Fakültesi	55 (%17,7)
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	53 (%17,1)
Sağlık Bilimleri Fakültesi	47 (%15,1)
Hukuk Fakültesi	40 (%13)

Tablo 2'ye göre; araştırmaya katılan akademik personel en çoktan en aza doğru sırasıyla %18,7'si (58) eğitim, %18,4'ü (57) iletişim, %17,7'si (55) mühendislik, %17,1'i (53) iktisadi, idari ve sosyal bilimler, %15,1'i (47) sağlık bilimleri ve %13'ü (40) hukuk fakültesinde yer almaktadır.

Tablo 3

Akademik Personelin Unvanlara Göre Dağılımı

Unvanlar	Frekans ve yüzde
Dr. Öğretim Üyesi	84 (%27,1)
Araştırma Görevlisi	78 (%25,2)
Doçent	75 (%24,2)
Profesör	42 (%13,5)
Öğretim Görevlisi	31 (%10)

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan akademik personelden %27,1'i (84) doktor öğretim üyesi, %25,2'si (78) araştırma görevlisi, %24,2'si (75) doçent, %13,5'i (42) profesör, %10'u (31) ise öğretim görevlisi unvanına sahiptir. Fakültelere öğretim görevlisi kadrosuna alım olmadığı için bu unvana sahip bu araştırmaya katılan akademik personel sayısı azdır.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada, akademik personel arasında Plaza Dili'nin kullanım sıklığını ve ortamını belirlemek amacıyla bu çalışmanın da araştırmacıları olan Uygun ve Hakkoyunmaz (2017) tarafından geliştirilen "Plaza Dili Anketi" kullanılmıştır.

Veri toplama aracının ilk kısmını oluşturan "Kişisel Bilgiler" kısmında araştırmaya katılan akademik personelin cinsiyet, yaş, fakülte ve unvan bilgileri bulunmaktadır. Anketin ikinci kısmında ise akademik personelin Plaza Dili'ne ait ifadeleri kullanma durumunu ve kullanma ortamını içeren 30 madde bulunmaktadır. Kullanma sıklığını belirlemek için "Hiç Kullanmıyorum, Nadiren, Ara Sıra, Sıklıkla" ifadelerinden birini ve kullanma ortamını belirlemek amacıyla "Ofis-İş Hayatı, Sınıf-Ders Ortamı, Aile-Arkadaş-Sosyal Çevre" ifadelerinden bir ya da birkaçını işaretlemeleri beklenmiştir. Araştırmanın amacıyla örtüşmesi ve kapsam geçerliliğini sağlamak için üç konu alanı uzmanının görüşü alınarak ve ön uygulama yapılarak madde sayısı 34'e çıkarılmıştır. Anketin nihai hali etik kurul izni alındıktan sonra araştırma grubuna uygulanmıştır. Bu çalışmanın verileri, akademik personelinin gönüllü katılımları ile toplanmış, bu süreçte önce araştırma grubuna araştırmanın amacı hakkında kısa bir bilgi verilmiş, gönüllülük ve gizlilik ilkesi vurgulanmıştır. Ardından "Plaza Dili Anketi" araştırmacılar tarafından çoğaltılmıştır. Her bir anket yaklaşık on dakikada araştırma grubu tarafından cevaplanmıştır. Veri toplama süreci bu haliyle tamamlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Akademik personelin kişisel bilgilerini, Plaza Dili'ni kullanım sıklığını ve kullanım ortamını belirlemek amacıyla yapılan analizde yüzde ve frekans tekniği kullanılmıştır. Bu veriler SPSS 23.0 programıyla analiz edilmiştir. Anket uygulanan her akademik personele bir numara verilerek (Örneğin; kadınlara K1, erkeklere E1 vb.) kodlanmıştır. Analiz edilen verilere yüzde ve frekans değerleri verilerek sayısal hale dönüştürülmüş, tablolaştırılarak bulgular kısmında sunulmuştur.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde; akademik personelin yaşlarına, cinsiyetlerine, fakültelerine ve unvanlarına göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığı; akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma ortamlarından elde edilen bulgulara yer verilmiş ve bu bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

3.1. Akademik Personelin Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 4

Akademik Personelin Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına Göre Dağılımı

Kullanma Sıklığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Kullanmıyorum	14	4,52
Nadiren	48	15,48
Ara Sıra	77	24,84
Sıklıkla	171	55,16
TOPLAM	310	100

Tablo 4'te görüldüğü üzere akademik personel Plaza Dili'ni sıklıkla (%55,16) kullanmaktadır. Plaza Dili'ni araştırmaya katılan akademik personelin büyük bir kısmının (%95,48) kullandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

3.2. Akademik Personelin Yaşlarına Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 5

Akademik Personelin Yaşlarına Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığı

Yaş Aralığı	Kullanma Sıklığı							
	Hiç Kullanmıyorum		Nadiren		Ara Sıra		Sıklıkla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
22-29	0	0	0	0	0	0	60	100
30-39	0	0	0	0	35	33,33	70	66,67
40-49	0	0	25	26,32	32	33,68	38	40,00
50-59	0	0	18	58,06	10	32,26	3	9,68
60 +	14	73,68	5	26,32	0	0	0	0

Tablo 5'te akademik personelin yaşlarına göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığına bakılmıştır. 22-29 yaş aralığındaki akademik personelin %100'ü sıklıkla; 30-39 yaş aralığındaki akademik personelin %66,67'si sıklıkla, %33,33'ü ara sıra; 40-49 yaş aralığındaki akademik personelin %40'ı sıklıkla, %33,68'i ara sıra, %26,32'si nadiren; 50-59 yaş aralığındaki akademik personelin %9,68'i sıklıkla, %32,26'sı ara sıra, %58,06'sı nadiren; 60 ve üstü yaş aralığındaki akademik personelin %26,32'si nadiren, %73,68'i hiç kullanmıyorum ifadesini kullanmıştır.

3.3. Akademik Personelin Cinsiyetine Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 6

Akademik Personelin Cinsiyetine Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığı

Cinsiyet	Kullanma Sıklığı							
	Hiç Kullanmıyorum		Nadiren		Ara Sıra		Sıklıkla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kadın	5	3,19	15	9,55	40	25,48	97	61,78
Erkek	9	5,88	33	21,57	37	24,18	74	48,37

Tablo 6'da akademik personelin cinsiyetine göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığına bakılmıştır. Plaza Dili'ni kadın akademik personelin %61,78'i sıklıkla, %25,48'i ara sıra, %9,55'i nadiren kullanmakta iken %3,19'u hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni erkek akademik personelin %48,37'si sıklıkla %24,18'i ara sıra, %21,57'si nadiren kullanmakta iken %5,88'i hiç kullanmamaktadır.

3.4. Akademik Personelin Fakülterine Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 7

Akademik Personelin Fakülterine Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığı

Fakülte	Kullanma Sıklığı							
	Hiç Kullanmıyorum		Nadiren		Ara Sıra		Sıklıkla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitim Fakültesi	3	5,17	6	10,35	10	17,24	39	67,24
İletişim Fakültesi	3	5,26	5	8,77	16	28,07	33	57,90
Mühendislik Fakültesi	2	3,63	7	12,73	11	20,00	35	63,64
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	2	3,77	9	16,98	20	37,74	22	41,51
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2	4,26	10	21,28	11	23,40	24	51,06
Hukuk Fakültesi	2	5,00	11	27,50	9	22,50	18	45,00

Tablo 7'de akademik personelin bulunduğu fakülteye göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığına bakılmıştır. Plaza Dili'ni eğitim fakültesindeki akademik personelin %67,24'ü sıklıkla %17,24'ü ara sıra, %10,35'i nadiren kullanmakta iken %5,17'si hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni iletişim fakültesindeki akademik personelin %57,90'ı sıklıkla %28,07'si ara sıra, %8,77'si nadiren kullanmakta iken %5,26'sı hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni mühendislik fakültesindeki akademik personelin %63,64'ü sıklıkla %20'si ara sıra, %12,73'ü nadiren kullanmakta iken %3,63'ü hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni iktisadi, idari ve sosyal bilimler fakültesindeki akademik personelin %41,51'i sıklıkla %37,74'ü ara sıra, %16,98'i nadiren kullanmakta iken %3,77'si hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni sağlık bilimleri fakültesindeki akademik personelin , %51,06'sı sıklıkla %23,40'ı ara sıra, %21,28'i nadiren kullanmakta iken %4,26'sı hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni hukuk fakültesindeki akademik personelin %45'i sıklıkla, %22,50'si ara sıra, %27,50'si nadiren kullanmakta iken %5'i hiç kullanmamaktadır.

3. 5. Akademik Personelin Unvanına Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığına İlişkin Bulgular

Tablo 8

Akademik Personelin Unvanına Göre Plaza Dili'ni Kullanma Sıklığı

Unvanlar	Kullanma Sıklığı							
	Hiç Kullanmıyorum		Nadiren		Ara Sıra		Sıklıkla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Dr. Öğretim Üyesi	0	0	18	21,43	21	25,00	45	53,57
Araştırma Görevlisi	0	0	9	11,53	12	15,39	57	73,08
Doçent	2	2,67	11	14,67	24	32,00	38	50,67
Profesör	6	14,28	7	16,67	11	26,19	18	42,86
Öğretim Görevlisi	6	19,35	3	9,68	9	29,03	13	41,94

Tablo 8'de akademik personelin unvanına göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığına bakılmıştır. Plaza Dili'ni Dr. Öğretim Üyelerinin %53,57'si sıklıkla, %25'i ara sıra, %21,43'ü nadiren kullanmaktadır. Plaza Dili'ni araştırma Görevlilerinin %73,08'i sıklıkla, %15,39'u ara sıra, %11,53'ü nadiren kullanmaktadır. Plaza Dili'ni Doçentlerin %50,67'si sıklıkla, %32'si ara sıra, %14,67'si nadiren kullanmakta iken %2,67'si hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni Profesörlerin %42,86'sı sıklıkla, %26,19'u ara sıra, %16,67'si nadiren kullanmakta iken %14,28'si hiç kullanmamaktadır. Plaza Dili'ni Öğretim Görevlilerinin %41,94'ü sıklıkla, %29,03'ü ara sıra, %9,68'i nadiren kullanmakta iken %19,35'i hiç kullanmamaktadır.

3. 6. Akademik Personelin Plaza Dili'ni Kullanma Ortamına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 9

Akademik Personelin Plaza Dili'ni Kullanma Ortamına Göre Dağılımı

Kullanma Ortamına	Kullanım Sıklığı							
	Hiç Kullanmıyorum		Nadiren		Ara sıra		Sıklıkla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Ofis/ İş Hayatı (Mail göndermek, CClemek, Print Etmek, Report etmek, Off gün, Feedback, Attach etmek, Deadline, Discuss etmek, Save etmek, Update etmek, Delete etmek, Mobbing yapmak, Forwardlamak, Review etmek)	8	2,458	44	14,19	57	18,39	201	64,84
Ders/ Sınıf Ortamı (Power Point sunumu, Start vermek, Admit yapmak, Worde kopyalamak, Okeylemek, Okeylemek, Online ders, Match etmek, To do list oluşturmak, Focuslanmak, Deklare etmek)	14	4,52	41	13,23	84	27,09	171	55,16
Günlük Yaşam/Sosyal Medya (Tweetlemek, Retweet etmek, Online olmak, Ignore etmek, Snap atmak, Selfie çekmek, Down olmak, Level atlamak)	20	6,45	59	19,03	90	29,03	141	45,49

Tablo 9'da akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma ortamına bakılmıştır. Akademik personelin %64,84'ü ofis/iş hayatında, %55,16'sı ders/sınıf ortamında, %45,49'u günlük yaşam/sosyal medyada Plaza Dili'ni sıklıkla kullanmaktadır. Akademik personelin %18,39'u ofis/iş hayatında, %27,09'u ders/sınıf ortamında, %29,03'ü günlük yaşam/sosyal medyada Plaza Dili'ni ara sıra kullanmaktadır. Akademik personelin %14,19'u ofis/iş hayatında, %13,23'ü ders/sınıf ortamında, %19,03'ü günlük yaşam/sosyal medyada Plaza Dili'ni nadiren kullanmaktadır. Akademik personelin %2,458'i ofis/iş hayatında, %4,52'si ders/sınıf ortamında, %6,45'i günlük yaşam/sosyal medyada Plaza Dili'ni hiç kullanmamaktadır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada dijital teknolojilerin insanların hayatlarını kolaylaştırması ve bir bakıma da başta anadilleri olmak üzere, değerlerine ve diğer kültürel unsurlara yönelik yaptığı olumsuzluklar Plaza Dili kapsamında incelenmeye çalışılmıştır. Plaza Dili'nin kullanımına ilişkin alan yazın incelendiğinde bu alanda yapılan çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Bu çalışma sonuçlarıyla alana katkı sağlamayı hedefleyen özgün bir çalışmadır. Çalışma bulgularından elde edilen sonuca göre akademik personelin büyük bir kısmı (% 95,48) Plaza Dili'ni kullanırken; yarısından fazlası da (%55,16) bu dili sıklıkla kullanmaktadır. Ün'ün (2019) yaptığı araştırmada farklı yaş gruplarından, cinsiyetten ve iş kollarından seçilen katılımcıların Plaza Dili'ni kullanması bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma sıklığı yaşlarına göre değişmektedir. Personelin yaşı arttıkça Plaza Dili'ni kullanım sıklığı düşmektedir. 22-39 yaş aralığındaki akademik personelin dil duyarlılığının düşük olduğu söylenebilir. Dil bilincini yerleştirmek ve bu konuda örnek olmak tüm akademik personelin sorumluluğunda olmalıdır (Aslan ve Akbulut, 2020). Akademik personelin cinsiyetine göre Plaza Dili'ni kullanma sıklığına bakıldığında ise bu dili kadın akademik personelin (%61,78) erkek akademikle personele (%48,37) göre daha sık kullandığı; bununla birlikte kadın ve erkek akademikle personelden bir kısmının bu dili hiç kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Plaza Dili'ni en sık kullanan fakülteler sırasıyla eğitim, iletişim, mühendislik, iktisadi, idari ve sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve hukuk fakültesidir. Akademik personelin unvanlarına göre Plaza Dili'ni kullanım sıklığına bakıldığında bu dili en fazla araştırma görevlilerinin (%73,08) kullandığı bunu sırasıyla Dr. Öğretim Üyesi, Doçent, Profesör ve Öğretim Görevlisi takip etmektedir.

Akademik personelin Plaza Dili'ni kullanma ortamına bakıldığında en fazla ofis/iş hayatında kullanıldığı daha sonra ders/sınıf ortamı ve günlük yaşam/sosyal medyada kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gürsoy Ulusoy (2018, 257), çalışmasında iş ortamında bu dilin daha çok iletişim dili olarak kullanıldığını; diğer ortamlarda tercih edilmediği sonucuna ulaşmıştır. Ün (2019, 48), yapmış olduğu çalışmada Plaza Dili konuşurlarının bu dili etkili ve hızlı iletişim kurmak amacıyla daha çok kullandıklarını; iş ortamında bu dilin varlığının ihtiyaç olduğunu; sadece iş yaşamında değil günlük yaşamda da insanların konuşma şekillerini etkilediğini ifade etmiştir. Her ne kadar bu araştırmalarda iş ortamında hızlı ve özentsiz bir şekilde Plaza Dili adı altında bir dil kullanılsa da bu durum Türkçeyi basitleştirmekte ve estetikten yoksun bir hale getirmektedir. Bu durum, dilin yozlaşmasına neden olmaktadır (Avcı ve Topçu, 2021).

Bu çalışma akademik personelle sınırlıdır. Araştırmanın çalışma grubu çeşitlendirilebilir, kapsamı genişletilerek daha ayrıntılı bilgi elde edilebilir. Bu dilin sosyal medya gibi araçlarda kullanılmasında en az çabayla iletişim kurma ve konuşmasına yabancı dilden aldığı kelimeleri eklemesinde kendini farklı gösterme gibi nedenlerin etkili olduğu varsayılarak sosyolojik araştırmalar yapılabilir (Şimşek, 2020, 120). Plaza Dili olarak adlandırılan bu yeni iletişim dili ana dilinin varlığını tehlikeye atmaktadır. Dolayısıyla toplumu şekillendiren üniversitelerin akademik personelinin ana diline karşı üzerlerine düşen görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi beklenmektedir.

5. Etik Beyanı

Bu araştırmanın yapılmasının Hasan Kalyoncu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 01.06.2020 tarihli ve -804.01-E.2006010020 sayılı kararı ile eğitim bilimleri alanında araştırma etik ilkelerine uygun görülmüştür.

Kaynakça

- Aksan, D. (2003). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aslan, Y., & Akbulut, S. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlılığına yönelik görüşleri. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 66-79.
- Avcı, N. & Topçu, D. (2021). Sosyal medya, dil ve edebiyat. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 5-26.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çotuksöken, Y. (2008). *Uygulamalı Türk Dili*. 4. Baskı. İstanbul: Papatya Yayınları.
- Ergin, M. (2002). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Gürsoy Ulusoy, Ş. (2016). Mekansız zamanlar zamansız mekanlar arasındaki plaza çalışanı Beyaz Yaka'lar. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(1), 241-261.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Onan, B. & Tiryaki, E. N. (2012). Türkçede örtülü anlam oluşturan unsurlar ve ana dili öğretimindeki işlevleri/The factors which generate implicit meaning in Turkish and their functions in mother tongue teaching. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 223-240.
- Şimşek, Ş. (2020). Dizilerle kelime öğretimi Gülse Birsal'in Jet Sosyete dizisi örneği. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 115-122.
- Uygun, N. & Hakkoyunmaz, S. (26-28 Ekim 2017). Küreselleşmenin Dile Yansıması: Plaza Dili. *III. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu (ASOS)*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Ün, S. (2019). *Plaza dili üzerine toplum dil bilimsel bir inceleme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Onbirinci Baskı). Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, H. (2010). Sözlü kültür malzemesi olarak Türkçede askerlik jargonu. *Millî Folklor*, 11(88), 112-125.
- Yurtbaşı, M. (2017). Türkiye'de 2000-2017 döneminde oluşan ve yaygınlaşan yeni sözler (Neolojizmler). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(40), 491-562.